

ÎNCHEIERE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Rezerve Materiale împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie” cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,
împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 9 februarie 2022, Agenția Rezerve Materiale a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie” cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea. S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, în beneficiul Agenției Rezerve Materiale, suma datorată diferenței de preț a grâului alimentară, în mărime de 174 898, 17 lei. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea în partea în care se referă la încasarea dobânzii de întârziere. S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, în beneficiul statului, taxa de stat compensată în sumă de 5 246, 95 de lei.

La 13 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantei Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu să prezinte apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 3 935 de lei, fiindu-i acordat termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri

să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită, conform art.369 alin.(1) din Codul de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art.369 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri.

Prin încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 11 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 5 aprilie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs, admiterea acesteia, casarea încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea spre rejudecare a cauzei.

În argumentarea cererii de recurs a indicat că la data de 14 martie 2023, drept urmare a faptului că nu a recepționat careva citații de la Curtea de Apel Chișinău, a depus o cerere de informare în acest sens.

A invocat că la 23 martie 2023 a recepționat răspunsul Curții de Apel Chișinău, prin care i s-a comunicat încheierea din 11 ianuarie 2023 și anume că, în termenul fixat de instanță, nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, cererea de apel motivată fiind prezentată peste termenul acordat, fără anexarea dovezii de plată a taxei de stat. Astfel, prin încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel, încheiere care i-ar fi fost comunicată la 24 februarie 2023 prin email și chipurile publicată pe pagina web a instanței.

Reieșind din cele expuse, a opinat că termenul de contestare (15 zile) a încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi calculat din 23 martie 2023, dată în care a recepționat răspunsul instanței de apel și motiv din care solicită repunerea în termen a cererii de recurs.

A mai notat că despre încheierile instanței de apel din 11 ianuarie 2023 și respectiv 21 februarie 2023 nu a fost informat, or, nu dispune de poștă electronică (email), iar pe pagina web a instanței careva informații la acel moment lipseau, inclusiv la data de 14 martie 2023.

Totodată, a menționat că încheierile contestate, le consideră neîntemeiate și pasibile de a fi casate. Or, prin acțiunile descrise, au fost lipsiți de dreptul legal la o cale de atac, încălcându-se astfel dreptul la un proces echitabil.

În corespundere cu dispozițiile art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materiale cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit ca fiind depus în afara termenului legal, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În accepțiunea art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștea sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 15 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Rezerve Materiale împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie” cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere. S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, în beneficiul Agenției Rezerve Materiale, suma datorată diferenței de preț a grâului alimentară, în mărime de 174 898, 17 lei. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea în partea în care se referă la încasarea dobânzii de întârziere. S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, în beneficiul statului, taxa de stat compensată în sumă de 5 246, 95 de lei (f.d.124).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 13 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.126-128).

Prin încheierea din 11 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantei Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu să prezinte apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea acestuia, precum și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 3 935 de lei, fiindu-i acordat termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor menționate. S-a comunicat că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită, conform art.369 alin.(1) din Codul de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art.369 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri (f.d.150-151).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2023 a fost restituită cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 11 ianuarie 2023 (f.d.157-159).

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 24 februarie 2023 Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 21 februarie 2023, reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie” – avocatul Oleg Spînu, prin intermediul poștei electronice interavo@yahoo.com.

Confirmarea expedierii documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice (f.d.160).

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Iar, cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu, a declarat recurs împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă. Or, prezentul recurs a fost declarat la 5 aprilie 2023 (f.d.162), termenul limită fiind 13 martie 2023, fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, recurentul a solicitat repunerea în termen, însă nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care l-a împiedicat să depună în termen recursul asupra încheierii din 21 februarie 2023.

Or, cele indicate în cererea de recurs și anume că Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu nu dispune de poștă electronică (email) și drept urmare, nu a recepționat încheierea contestată, sunt apreciate de către instanța de recurs ca fiind alegații pur declarative.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că adresa de email interavo@yahoo.com, la care a fost expediată încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este indicată în actele dosarului (referința, pledoarie, cerere de apel nemotivată), însuși de avocatul Oleg Spînu, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie” (f.d.86, 111, 126).

Mai mult, întru admiterea cerinței de repunere în termenul de declarare a recursului, nu poate fi reținută nici aserțiunea recurentului precum că încheierea contestată nu a fost publicată pe pagina web a instanței de judecată. Or, conform Portalului Național al Instanțelor, Curtea de Apel Chișinău a publicat încheierea din 21 februarie 2023, la aceeași dată.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de judecată a respectat prevederile legale de comunicare a actului de procedură, dar recurentul nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță.

Reieșind din prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Completul de judecată reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, dispozițiile art. 15 din Codul de procedură civilă stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Completul de judecată reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Sub acest aspect, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului

securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără justificarea omiterii acestui termen, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și de a restitui recursul declarat, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie”, reprezentată de avocatul Oleg Spînu, împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Rezerve Materiale împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Pasăre Argintie” cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos